

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационния труд на

На Калоян Каменов Чернев

на тема:

„Проучване върху физическата дееспособност при ученици от гимназиален етап на средната образователна степен“

За придобиване на образователна и научна степен „Доктор“ по докторска програма Физическото възпитание в образователната система, Професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ...., Област на висше образование 1. Педагогически науки

От доц. Даниела Томова, доктор

Член на научно жури, съгласно **Заповед № 701/22.06.2022 г** на Ректора на НСА „Васил Левски“ във връзка с чл. 4, ал. 2, от Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСР), във връзка с чл. 31, ал. 1 от ППЗРАСРБ, във връзка с чл. 60, ал. 1, ал. 2 и ал. 3 от Наредбата за придобиване на ОНС „Доктор“ в НСА „Васил Левски“ и съобразно решение на Факултетния съвет на Факултет „Педагогика“ по Протокол №4 от 16.06.2022 г

Образователният и възпитателен компоненти характеризират физическото възпитание като педагогически процес. Постигането на специална спортна образованост от учениците е свързана с формирането на спортно-технически и тактически умения и знания от отделните видове спорт. Възпитаваното на двигателните способности на учениците е предмет на целенасочено въздействие за равняването им в процеса на обучение. Създаването на условия за правилно морфологично и функционално развитие на учениците е основна задача на физическото възпитание и спорта. В гимназиалния етап на средната образователна степен интересът на учениците към спортни занимания намалява.

Физическата дееспособност е в пряка зависимост от реализираната двигателна активност на юношите и девойките. За много от учениците уроците по физическо възпитание и спорт в училище се явяват единствената възможност за осъществяването ѝ.

Целенасочената работа за развитие на двигателни качества е предмет на изследване на спортните педагози. Проследяване и анализиране динамиката на развитие на

двигателните качества на учениците в гимназиален етап определя актуалността на избраната тема на дисертационния труд.

В дисертацията е представено добре замислено и старателно реализирано, цялостно изследване по разработваната тема в съдържателно, структурно, теоретично и експериментално отношение. Представеният научен труд е в обем от 236 страници, структуриран в увод, три глави, заключение и библиография, която включва 185 източника, от които 95 на кирилица, 90 на латиница и интернет източници, както и 8 страници приложения. Изложението на експерименталното изследване и анализирания данни са онагледени с 45 таблици и 47 фигури. Дисертационният труд отговаря напълно на изискванията за такова изследване.

В теоретичната част на Първа глава е представена характеристика на физическата дееспособност в исторически аспект, методите на измерване и оценка. Прави впечатление добре разработените параграфи, в които е представена специфика на проявление на физическата дееспособност на 14-18 годишни ученици и сензитивните периоди на развитие на двигателни качества за този възрастов период - 1.1.3. и особеностите на проявление на двигателните качества при ученици от гимназиалния етап в 1.3.2. Впечатлява издържания в научно отношение стил на изложението.

Във втората глава са представени методологията и организацията на изследването. Предпоставка за реализирането на изследователската визия е добре формираната методологична рамка на изследването, която включва обект, предмет, цел, хипотеза, задачи и методи на изследването. Реализираният експеримент отговаря на изискванията за провеждане на научни изследвания. Докторантът демонстрира компетентност при използването на изследователските методи. Контингентът на изследване са 214 ученика от София. Подбраната тестова батерия от 19 двигателни теста за установяване нивото на физическа дееспособност на учениците е подходяща и иновативна.

В трета глава „Анализ на получените резултати“, структурирана в три подглави Калоян Чернев коректно анализира емпиричните данни. Извършено е едно трудоемко научно изследване. Получените резултати от него и техният анализ потвърждават добре структурирания и подбран инструментариум за постигане на целта и задачите. Интерпретацията на данните кореспондира с получените резултати. Техният анализ е основа

за разработване на методика за развиване на двигателни качества на ученици от гимназиален етап.

Приносните моменти могат да се определят така:

1. Диагностицирана е физическата дееспособност на ученици от гимназиален етап на средна образователна степен чрез 19 двигателни теста, като е направено сравнение с три предходни изследвания в три десетилетия на 20-ти век.

2. Констатирани са периоди на интензивно развитие за отделните двигателните качества в първи и втори гимназиални етапи, които са предпоставка за ефективна целенасочана работа за тяхното развитие.

3. Направените обобщения и изводи във връзка с планирането на работа за развитие на двигателните качества в урока са с методически-приложна насоченост

4. Разкрити са множество възрастово-полови особености при проявлението на отделните двигателни способности, които са в пряка връзка с практиката на физическото възпитание и спорта.

5. Представени са препоръки и обобщения за работата на учителя по физическо възпитание и спорт в гимназиален етап на основната образователна степен. 14-18 годишна възраст.

Дисертационният труд е едно много добре структурирано изследване. Формулираните изводи подкрепят изложението, изведените препоръки отразяват извършената от докторанта изследователска работа.

Авторът е представил резултатите от научното изследване в два самостоятелни и два доклада в съавторство в реферирани издания.

Авторефератът отразява напълно съдържанието на дисертацията.

Заклучение

Представената дисертация на тема **„Проучване върху физическата дееспособност при ученици от гимназиален етап на средната образователна степен“** е в съответствие с изискванията за придобиване на образователната и научна степен „Доктор“. Тя притежава безспорни достойнства в съдържателно, структурно, теоретично и експериментално отношение. При разработката на докторската дисертация си Калоян Чернев показва компетентност и умения да анализира теоретични подходи и емпирични данни, въз основа на които да прави съответните изводи и заключения. Получените резултати имат значимост, както по отношение на теорията, така и за спортно-педагогическата практика

От казаното дотук, посочените достойнства и приноси ми дават основанията да гласувам положително и да препоръчам на уважаемите членове на научното жури да присъди образователна и научна степен „Доктор“ на **Калоян Каменов Чернев**, докторант в катедра „Теория на физическото възпитание“ при Факултет „Педагогика“ в Професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ....

06.08.2022 г

Изготвил становището:

Доц. д-р Даниела Томова